ROK I. SIERPIEŃ Nr. 4.

SĄD I OBRONA

ORGAN KORPORACJI OBROŃCÓW SĄDOWYCH W POLSCE

JÓZEF HANDELSMAN
Obrońca sądowy

W ŚWIETLE PRAWDY

Niejednokrotnie występowaliśmy w obronie ludności przed wyzyskiem tak zwanych pokątnych doradców, którzy są istną plagą szczególniej na Kresach Wschodnich. Poruszano też tę kwestję na posiedzeniach Rady adwokackiej w Łucku, Lublinie i w innych miastach. Staraliśmy się objąć tę ważną sprawę objektywnie, Rady zaś adwokackie włożyły w nią subjektywizm, stanęły bowiem na tem stanowisku, że walka z tem złem jest utrudnioną ze względu na istniejący instytut obrońców sądowych, który uniemożliwia materjalny i moralny rozwój adwokatury. Czy tak jest w rzeczywistości, o tem niech mówią fakty i cyfry, które samo życie wysuwa. Nie posiadamy w danej chwili całkowitego materjału z całej Polski, ograniczymy się więc z konieczności, danemi z okręgu sądowego w Łucku. Do tego okręgu wchodzą powiaty: Łucki, Kowelski, Lubomelski, Horochowski, Włodzimierski i Kamień Koszyrski o ludności 820.023. Dla obsłużenia tej ogromnej ilości ludzi pomocą prawniczą mamy 38 adwokatów, 5 aplikantów adwokackich i 17 obrońców sądowych i obrońców przy Sądach Pokoju. Zestawienie tych cyfr wykazuje, że na 13,667 mieszkańców wypada jedna siła prawnicza. Te cyfry same przez się nie dają jeszcze ścisłych danych o zapotrzebowaniu pomocy prawniczej przez ludność, zajrzyjmy więc do źródła, a przekonamy się jak ta kwestja stoi u nas. W okręgu posiadamy Sądy Pokoju: w Kiwercach (na 34,435 mieszk.) ani jednego prawnika, w Kółkach (na 33,066 mieszk.) jeden obrońca, w Rożyszczach (44,003 mieszk.) dwóch obrońców, w Ołyce

(36,275 mieszk.) niema prawnika, we Włodzimierzu (95,320 mieszk.) 6 adwokatów i jeden aplikant, w Porycku (30,125 mieszk.) jeden obrońca, w Horochowie (55,750 mieszk.) 2 obrońców, w Łokaczach (44,192 mieszk.) jeden obrońca, w Kamieniu-Koszyrskim (64,192 mieszk.) jeden adwokat i 2-ch obrońców, w Kowlu (183,337 mieszk.) 5 adwokatów, 3 obrońców i 2 aplikantów, w Ratnie (35,430 mieszk.) jeden obrońca, w Lubomlu (44,434 mieszk.) jeden adwokat i dwóch obrońców, w Szacku (25,795 mieszk.) jeden obrońca, w Łucku (93,744 mieszk.) 25 adwokatów, jeden aplikant i jeden obrońca.

Prócz tych cyfr wykazać musimy ilość spraw osądzonych w 1926 roku w Sądach Pokoju i w Sądzie Okręgowym, a cyfry te wykazują, że w Sądach Pokoju rozpoznano 74,000 spraw, w Sądzie Okręgowym zaś 14,685 spraw, co stanowi razem 88,685 spraw cywilnych i karnych. Ponieważ w każdym procesie są dwie strony, a nawet i więcej, biorąc liczbę tylko podwójną, stwierdzimy, że osób, których sprawy były w ubiegłym roku rozpoznane jest 177,370, co podzieliwszy przez liczbę 60 adwokatów i obrońców, — wypadnie na każdego 2902 osoby. Liczba 177,370 stron w procesach wymaga napisania tyluż, a bodaj i więcej podań i skarg, bo często do jednej sprawy wnosi się kilka podań. Gdyby ci wszyscy zwracali się do prawników, a nie do pokątnych doradców, to na każdego prawnika wypadłoby 2902 osoby w roku. Czy temu podoła ktokolwiek i czy w świetle tych cyfr jest dostateczna ilość adwokatów?

Ale i te jeszcze cyfry nie rzucają prawdziwego światła. Jak widzimy z wykazów listy adwokatów jest ich w Łucku 25, we Włodzimierzu 6, w Kowlu 5, a na cały obszar okręgu mamy jednego w Kamieniu - Koszyrskim i jednego w Lubomlu. Cóż więc wobec tych danych mówić o uchwałach Rad adwokackich. które mówią o tem, że ludność kresowa jest dostatecznie zaopatrzoną w pomoc fachową prawną, wobec czego instytut obrońców sądowych jest zbędnym. A co adwokaci zrobili w walce z rzeczywistą plagą ludności, t. j. z pokątnem doradztwem? Wynieśli uchwałę, ażeby od nich spraw nie przyjmować. Czyż na tem tylko ma polegać walka? Ogromna połać Wołynia niema

adwokata i mieć go nie będzie jeszcze długie lata przedewszystkiem dlatego, że w Polsce długo jeszcze nie będzie dostatecznej ilości wykwalifikowanych i doświadczonych prawników, a powtóre dlatego, że panowie adwokaci, niech mi szczerość będzie wybaczoną, dbają tylko o swoje wygody, koncentrują się bowiem w dużych miastach, gdzie życie jest znośne i tam z ciszy swoich gabinetów wylewają łzy nad losem nieszczęśliwej ludności, pozbawionej pomocy prawniczej, która wskutek tego, jak również skutkiem swojej ciemnoty, wpada w sidła zbrodniczej falangi pokątnych doradców. Zapominają adwokaci, że łzami pomódz nie można i że nie frazesami, a czynami trzeba działać! Cały ciężar walki z pokątniakami spadł na obrońców sądowych, a znikoma ilość skarg na ich działalność świadczy o pożyteczności instytutu obrońców sądowych.

Jeśli w innych miejscowościach ludzie dobrej woli zbiorą objektywne dane, otrzymamy prawdziwy obraz stosunku adwokatury i obrońców sądowych do ludności w Polsce.

W. KORAB

OFIARY UPAŁÓW LIPCOWYCH.

Trudno ustalić porządek Boski i jednym zamachem usunąć wady porządku społecznego. Naród pognębiony czeka wtedy w smutku na zbawienie. Aż oto zjawia się mędrzec na łamach Ilustrowanego Kurjera Codziennego i na marginesie Nr. 208 rozpoczyna swe wywody. „Co powiedziałby ktoś o budowniczym, któryby na budowie nagromadził olbrzymią ilość materjału: cegieł, kamieni, wapna, a potem budował z dnia na dzień, bez planu, wedle chwilowego widzimisię *jakiegoś* majstra lub podmajstrzego, który w danym dniu dozoruje i kieruje pracą?“ Czy to nie trafne słowa? Czy to nie prorocze myśli nieznanego filozofa? — „Prawdopodobnie nie byłoby nikogo na świecie, któryby o takim budowniczym wydał sąd dodatni“. A więc miły czytelniku Ilustrowanego Kurjera Codziennego, nie bądź tak naiwnym i przekonaj się po słowach feljetonarza, że „jednak od początku istnienia niepodległej Polski w taki właśnie dziwny i chaotyczny sposób budujemy państwowość“.

— Czytajcie i podziwiajcie, jak w Nr. 208 Ilustrowanego Kurjera Codziennego Pan piszący na marginesie, jednym, jak to powiadają, pociągnięciem pióra zbeszcześcił wszystkich co budują Polskę, zarzucając im brak systemu, więc: złą wolę, nieznajomość rzeczy, niedołęstwo i t. d. słowem na czele Polski zdaniem tego pana stali i stoją ludzie bez głów, nieudolni, szkodliwi, a tylko jedna potężna ba! genjalna głowa któraby Polską rządziła, jak należy, tkwi, niestety, na marginesie Kurjera Ilustrowanego.

Zresztą, czy może być dobrze w Polsce, jeżeli na widowni ukazuje się jakiś majster lub podmajstrzy. Przecież źle się dziać musi skoro nawą kierują takie osoby, jak Józef Piłsudski, Ignacy Mościcki, Maciej Rataj lub Ignacy Paderewski i inni. Gdyby zamiast tych majstrów lub jakichś podmajstrzych wybłagano pomocy nieznanego budowniczego z Ilustrowanego Kurjera Codziennego — gmach państwowy stałby z granitu. Ale ponieważ Państwo nie runęło i tej pomocy nie używało — więc korzysta ów mędrzec z gościny pisma i zarabiając od wiersza na chleb powszedni, narzeka na swą niewdzięczną dolę, zachowując się przytem jak fordzista, co to harcując po mieście, jeździ po ludziach i bryzga obficie błotem. I pisałby sobie feljetony i paszkwiliska nieszczęsny, aż do swej śmierci, gdyby nie ostatnia zachcianka. Zachciało się zgrzytającemu skrybie myśleć o *systemie* i tu stało się coś niezwykłego: anonimowy filozof nie wytrzymał i zaniemógł! Redaktor nie spostrzegł katastrofy i zamiast posłać chorego do szpitala wydrukował to, co szaleniec bredził w gorączce. A więc już nie jesteśmy w Polsce, mamrocze, stwarzamy półazjatyckie stosunki, tamujemy kulturę, a w dodatku szkodzimy państwu. A czy wiecie dlaczego? Bo na Wołyniu nie udały się wybory. A czy wiecie dlaczego się nie udały? No, boć w b. zab. rosyjskim istnieje korporacja obrońców sądowych? Ale skryba, choć chory, nie wierzy w swe słowa i zerka w stronę policji politycznej, a nuż Suchenek mu pomoże? I tak bredzi dalej: panowie prezesi popierają żywioły niepolskie i postępując liberalnie, mianują antypaństwowych obrońców sądowych.

Wolno panu z marginesu kurjerowego wymyślać wszystkim, którzy na to pozwalają, my ich bronić nie myślimy, skoro jednak ten genjalny pan pozwala sobie wygłaszać ujemne i gołosłowne zdania o korporacji obrońców sądowych, to musimy mu przedewszystkiem, na zasadzie całokształtu jego pisaniny, wyjaśnić, iż ta jego genjalna, zepchnięta na margines kurjerowy głowa, napewno piątej klepki nie posiada, a i te pozostałe cztery,

jak widać, mocno szwankują, radzimy mu więc ażeby w razie szczęśliwego wyzdrowienia w dalszych swoich marginesowych pouczeniach przedewszystkiem coś niecoś sam się nauczył i w miejsce ogólnikowych bzdur i paszkwilów dał rzeczowe argumenty, bez których wylewane na innych pomyje, siłą rzeczy, spaść muszą na wylewającego.

Korporacja Obrońców Sądowych ma swoją tradycję, ma swoją wiekową historję, ustaloną opinję, wartość moralną i fachową; jej zasługi są szerokim masom naszego społeczeństwa dobrze znane i należycie oceniane, a potrzeba istnienia najzupełniej udowodniona, niema więc najmniejszej potrzeby bronienia się przed niegodnymi napaściami i insynuacjami niepowołanych, czy też zapomnianych genjuszy, i bronić się nie będzie. Skonstatować tu tylko musimy, iż przysłowia naprawdę są mądrością narodów, bo czyż naprzykład przysłowie „nie dał Pan Bóg . . . rogów, bo by ludzi bodła", nie stosuje się najzupełniej do pisaniny, o której wyżej mówimy?

Na świecie rozszalały żywioły, a u nas upały lipcowe cicho, niewidomie władną, odbierając zmysłu małym i podłym ludziom.

JAN SIERDZIŃSKI

ULGI W PODATKU OD OBROTÓW

Na zasadzie art. siódmego ustawy z dn. 15 lipca 1925 roku o państwowym podatku przemysłowym (Dz. Ust. Nr. 79 z 1925 r.) podatek od obrotu wynosi w Polsce 2% z wyjątkami następującemi: a) 1% od obrotów, osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży wydobytych surowców, lub wyprodukowanych towarów, o ile artykuły te zostały nabyte również przez przedsiębiorstwa przemysłowe, przerabiające je, względnie zużywające w prowadzonym przemyśle, b) $1/_2$% od obrotów, dokonanych artykułami pierwszej potrzeby, oraz surowcami, niezbędnemi do rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego przez przedsiębiorstwa handlowe przy sprzedaży hurtowej, przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego jak również przez samoistne przedsiębiorstwa wykonywania dostaw, c) 1% od obrotów przedsiębiorstw, prowadzących detaliczną, lub drobną sprzedaż artykułów spożywczych pierwszej potrzeby, d) 5% od obrotów przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego, e) 5%

od obrotów przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego, e) 5% od obrotów pośredników handlowych.

W części 2-giej tegoż artukułu siódmego ustawa idzie dalej: Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w wypadkach stwierdzonej potrzeby gospodarczej służy prawo obniżania stopy podatku najniżej do 1% od obrotów, osiąganych przez przedsiębiorstwa handlowe ze sprzedaży hurtowej *wszelkiego rodzaju* towarów, przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego, jak również przez samoistne przedsiębiorstwa wykonywania dostaw.

A zatem poza hurtową sprzedażą artykułów pierwszej potrzeby i surowców, niezbędnych do rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego, ustawa faworyzuje sprzedaż hurtową wszelkiego rodzaju towarów, dokonywaną przez przedsiębiorstwa handlowe, przedsiębiorstwa skupu zawodowego i samoistne przedsiębiorstwa wykonywania dostaw.

Wobec wprowadzenia pojęcia sprzedaży hurtowej, ustawa daje następującą definicję: za sprzedaż hurtową uważa się zbyt wszelkiego rodzaju towarów wyłącznie kupcom i przemysłowcom, oraz przedsiębiorstwom państwowym i komunalnym, celem odsprzedaży, dalszej produkcji, lub eksploatacji, zaś kółkom rolniczym i producentom rolnym w ładunkach wagonowych; sprzedaż hurtowa winna być wykazana prawidłowo prowadzonemi księgami handlowemi.

W związku z ulgową 1%-ową stawką podatku od obrotu, przyznaną przedsiębiorstwom prowadzącym detaliczną, lub drobną sprzedaż artykułów spożywczych pierwszej potrzeby ustawa zapowiedziała, że Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu ustali wykaz artykułów pierwszej potrzeby.

Istotnie w załączeniu do artykułu siódmego ustawy i § 26 rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dn. 8 sierpnia 1925 roku (Dz. Ust. Nr. 82 z 1925 r.) umieszczono wykaz artykułów, do których mają zastosowanie stawki ulgowe podatku, a które są wymienione pod literami b i c omawianego artykułu siódmego ustawy. Wykaz ten dzieli się na 2 części: w dziale A— wyliczone są artykuły spożywcze pierwszej potrzeby, będące objektem obrotu w przedsiębiorstwach, prowadzących detaliczną lub drobną sprzedaż tych artykułów, w dziale zaś B — wyszczególnione są artykuły pierwszej potrzeby oraz surowce niezbędne dla rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego, a będące przedmiotem sprzedaży przedsiębiorstw handlowych przy sprzedaży hurtowej, przedsiębiorstw skupu zawodowego, oraz samo-

istnych przedsiębiorstw wykonywania dostaw. Dział A wykazu zawiera następujące artykuły: 1) zboże, ziemiopłody, oraz *jadalne* produkty spożywcze pochodzenia krajowego (mąka, pieczywo, kasza, sól, cukier, nabiał, mięso, tłuszcze jadalne, roślinne i zwierzęce wyroby masarskie, kawa zbożowa i t. p.) z wyjątkiem ryb, drobiu, dziczyzny, wszelkiego rodzaju konserw, pasztetów i majonezów, oraz wyrobów cukierniczych i trunków z zawartością alkoholu, 2) śledzie solone, wędzone i opiekane, tak krajowe, jak i zagraniczne, wymienione pod lit. b i c, punkt 4 pozycja 37 taryfy celnej z dn. 26 czerwca 1924 r.

Wreszcie dział B wykazu zawiera następujące artykuły: 1) artykuły spożywcze, wymienione pod A, oraz bydło i nierogacizna, 2) Pasza wszelka: siano, słoma, otręby i makuchy, 3) Artykuły opałowe, a mianowicie: drzewo opałowe i odpadki drewna (szczapy, wióry i opiłki), węgiel kamienny, brykiety, koks, torf, nafta, gaz ziemny, węgiel drzewny i torfowy, 4) Mydło wyrobu krajowego z wyjątkiem toaletowego i leczniczego, 5) Surowce: a) mineralne, a mianowicie: wszelkie rudy i piryty, wapień, dolomit, gliny piasek, żwir, kamienie nieobrobione, wosk ziemny, żużle wszelkie, wypałki pirytowe: grafit, ropa naftowa i jej odpadki, oraz wszelkie inne ciała kopalne; b) roślinne, a mianowicie: drewno wszelkie nieobrobione, kora drzewna, bawełna, odpadki i wyczoski bawełniane, juta i wyczoski jutowe, len i konopie, wyczoski lniane i konopne, żywice naturalne, kauczuk, trzcina, wiklina, trawa morska, łyko lipowe, nasiona wszelkie; c) zwierzęce, a mianowicie: skóry surowe, futra surowe, wełna, wyczoski i odpadki wełniane, włosie, szczecina, sierść, puch, pierze, kości surowe, rogi i kopyta, żołądki i jelita, krew i inne zwierzęce surowe organy i produkty odpadkowe; 6) Artykuły zastępujące surowce i odpadki: szmelc (wszelkiego rodzaju złom żelazny), stłuczki szklane, guma używana i odpadki gumowe, szmaty i makulatura, melasa.

Umyślnie przytoczyliśmy całość przepisów, ustawy i rozporządzenia wykonawczego, odnoszących się do stawek ulgowych w państwowym podatku od obrotu, aby tem jaskrawiej uwypuklić, iż pomimo całej swej drobiazgowości przepisy te nie zdołały zapobiec powstaniu licznych wątpliwości przy ich stosowaniu.

W dniu 1-szym lipca r. b. upłynęły 2 lata od chwili zastosowania po raz pierwszy w praktyce artukułu siódmego nowej ustawy, traktującego o wysokości podatku od obrotu, na mocy bowiem art. 124-go tejże nowej ustawy postanowienia art. siódmego weszły w życie z dniem 1 lipca 1925 roku.

Od tego czasu powstały przy stosowaniu nowej ustawy liczne wątpliwości, poruszone niebawem na zjazdach naczelników urzędów skarbowych. Wreszcie po zebraniu wątpliwych kwestyj Ministerstwo Skarbu wydało okólnik w dn. 29 marca 1927 roku L. DPO 3926/III/27 r., specjalnie poświęcony wątpliwościom w podatku przemysłowym. Także i w odniesieniu do art. siódmego okólnika ten zawiera cenne wyjaśnienia. Przedewszystkiem domagało się dokładnego wyjaśnienia pojęcia przerobu w związku z ulgową 1%-wą stawką podatku od obrotu, przyznaną przez art. siódmy lit. a przedsiębiorstwom przemysłowym ze sprzedaży surowców, lub towarów: te bowiem przedsiębiorstwa w tym tylko wypadku ze stawki ulgowej korzystać mogą, o ile towar, względnie surowiec zostaje nabyty również przez przedsiębiorstwo przemysłowe, *przerabiające* je względnie zużywające, w prowadzonym przemyśle.

W tej kwestji okólnik ustala co następuje: (treść okólnika przytoczona z Przeglądu Skarbowego Nr. 5 1927 r.) warunkiem istotnym przerobu jest nadanie wytworowi innej formy, aniżeli tej, w której został nabyty.

Nie może przeto korzystać z ulgi, przewidzianej w art. siódmym lit. a ustawy sprzedaż gotowych wyrobów przez przedsiębiorstwo przemysłowe drugiemu przedsiębiorstwu przemysłowemu, o ile sprzedane artykuły nie zostają w tem drugiem przedsiębiorstwie przerobione, względnie zużyte, a służą tylko jako części składowe innych wyrobów tego drugiego przedsiębiorstwa w tym samym stanie, w jakim zostały nabyte.

Przewidziana w art. siódmym lit. a ulgowa stawka podatkowa ma przeważnie zastosowanie przy przeróbce chemicznej. Można ją jednak również w niektórych wypadkach stosować i przy przeróbce mechanicznej, pod warunkiem jednak, że pierwotna forma danego artykułu—aczkolwiek nie zatraciła swych właściwości—to jednak została w znacznym stopniu zmieniona np. przeróbka blachy na garnek, skóry na bucik, deski na biurko i t. p.

Sprzedaż wszelkich artykułów budowlanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe podlega opodatkowaniu wedle 2%-wej stawki bez względu na nabywcę.

Z kolei wymagało ustalenia i sprecyzowania pojęcie samoistnego handlu w związku z ulgową stawką od obrotu, przyznaną przez ustawę hurtowym przedsiębiorstwom handlowym, przedsiębiorstwom skupu zawodowego, samoistnym przedsiębiorstwom wykonywania dostaw oraz sklepom spożywczym. Istota samoistnego handlu — wyjaśnia okólnik — polega na tem, że sprze-

daje się zawsze towary w tej samej formie, w jakiej one zostały nabyte.

Skoro więc np. ktoś skupuje zboże, oddaje je do własnego, czy też do cudzego młyna do przemiału, a następnie wyprodukowaną w ten sposób mąkę sprzedaje w swym zakładzie handlowym, wówczes sprzedaż ta nie może korzystać z ulgowej stawki i podlega podatkowi w wysokości 2%. Również skoro drzewo nabyte w lesie, zostaje oddane do cudzego tartaku na przetarcie, to sprzedaż przetartego materjału podlega 2%-wej stawce podatkowej.

Tak więc w pierwszym jak i w drugim wypadku nie może mieć zastosowania przepis art. siódmego lit. b, względnie c ustawy, chociażby dokonywujący tej tranzakcji posiadał świadectwo dla przedsiębiorstw handlowych.

Bliższego wyjaśnienia wymagało także *pojęcie skupu zawodowego.*

To też w uzupełnieniu do części II-giej lit. A rozdziału II zał. do art. 23 ustawy okólnik ustala: dla uznania przedsiębiorstwa za skup zawodowy koniecznem jest, aby zakupione artykuły odprzedawano w stanie nieprzerobionym. Dozwolone jest tylko: przesuszanie, oczyszczanie, sortowanie i brakowanie.

Z powyższego wynika, że przedsiębiorstwo, które prowadzi skup zboża i część tego zboża odprzedaje w stanie nieprzerobionym, a część po przeróbce sprzedaje w postaci mąki, winno posiadać dwa świadectwa: jedno na skup zawodowy zboża, a drugie na handel mąką; przyczem obroty, osiągnięte ze skupu podlegają opodatkowaniu w wysokości $^1/_2{}^0/_0$ (art. 7 lit. b), obroty zaś ze sprzedaży mąki w wysokości $2^0/_0$, a to w myśl zasad wyżej już omówionych.

Dzierżawa sadów w celach handlowych jest przedsiębiorstwem handlowem o tyle, o ile na miejscu jest zakład sprzedaży (budka, stragan i t. p.). O ile zaś owoce celem odsprzedaży są wywożone z sadów, to w tym wypadku dzierżawę należy traktować, jako skup zawodowy i stosownie do tego zaklasowywać przedsiębiorstwo.

Jeżeli zaś dzierżawca częściowo sprzedaje na miejscu z zakładu handlowego, a częściowo wywozi z sadu na sprzedaż, wówczas winien mieć dwa świadectwa (jedno dla skupu, drugie zaś dla zakładu handlowego).

Podatek od obrotu dla tego rodzaju przedsiębiorstw należy obliczać stosownie do art. 7 p. b. ustawy (skup), lub stosownie do punktu c art. 7 ustawy (handel detaliczny lub drobny).

Wspomniany okólnik wyjaśnia także wątpliwość powstałą przy stosowaniu w praktyce punktów 1-go i 2-go lit. B. załącznika do art. 7 ustawy: zauważa się — ustala okólnik — że skup zawodowy, względnie hurtowa sprzedaż koni nie może korzystać z $^1/_2{}^0/_0$ — owej stawki podatkowej na zasadzie postanowień, zawartych w punkcie 1 lit. B. załącznika do art. 7 ustawy oraz §-u 26 rozporządzenia wykonawczego; natomiast wyżej wymienioną ulgę przyznawać należy w punkcie 2 lit. B. tegoż załącznioną ulgę przyznawać należy dla „paszy wszelkiej", a nietylko dla siana, słomy, otrąb i makuchów, wymienionych w punkcie 2 lit. B. tegoż załącznika.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 22 grudnia 1926 roku (Dz. U. R. P. Nr. 128 poz. 766), rozszerzając ulgową stawkę do wszelkiego rodzaju towarów przy samoistnej sprzedaży hurtowej, skupie zawodowym oraz przy samoistnych przedsiębiorstwach wykonywania dostaw w związku z okólnikiem Nr. 162 L. DPO. 6645/III, zezwalającym na przyznawanie ulgowej stawki podatkowej przedsiębiostwom hurtowej sprzedaży, nie prowadzącym prawidłowych ksiąg handlowych, nasunął również w praktyce pewne wątpliwości.

Ministerstwo Skarbu ustaliło zatem, że rozporządzenie z dnia 22 grudnia 1926 (Dz. U. Nr. 128 poz. 766) nie zniosło wcale obowiązku prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych przez przedsiębiorstwa, ubiegające się o zastosowanie ulgowych stawek podatkowych.

Rozporządzenie to rozszerzyło jedynie ulgową stawkę odnośnie do wszelkiego rodzaju towarów, a więc i pochodzenia zagranicznego przy samoistnej sprzedaży hurtowej, skupie zawodowym, oraz przy samoistnych przedsiębiorstwach wykonywania dostaw; sam zaś obowiązek prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych unormowany jest w postanowieniach przedostatniej części art. 7 ustawy — nadal więc obowiązuje.

Rozporządzenie z dnia 22 grudnia 1926 r. obowiązuje od dnia 1 stycznia 1927 r., a więc przy wymiarze podatku za rok podatkowy 1926 nie może być stosowane, gdyż z ulgi tej korzystają tylko tranzakcje zawarte, poczynając od dnia 1 stycznia 1927 roku.

Co się zaś tyczy okólnika Nr. 162 L. DPO 6645/III, zezwalającego na przyznawanie ulgowej stawki podatkowej przedsiębiorstwom hurtowej sprzedaży, nie prowadzącym prawidłowych ksiąg handlowych, to miał on zastosowanie tylko przy wymiarze za II półrocze 1926 r., a przy wymiarze za rok podatkowy 1926 już nie obowiązuje. Uwzględniając jednak obecne stosunki go-

spodarcze, Ministerstwo Skarbu na zasadzie art. 94 ustawy o państwowym podatku przemysłowym okólnikiem z dnia 9 maja 1927 r. L. DPO. 5270/III 27 r. upoważniło PP. Prezesów Izb Skarbowych *wyjątkowo*, o ile chodzi o wymiary podatku od obrotu za rok *1926* do zniżania 2% stawki podatkowej do 1% przedsiębiorstwom handlu hurtowego (§ 24 rozp. wyk.) od obrotu osiągniętego ze sprzedaży artykułów, wymienionych w załączniku do art. 7 ustawy, ustęp ostatni i § 26 rozporządzenia wykonawczego (lit. A i B oraz w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dn. 7 października 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106 poz. 756), *nawet w wypadkach nieprowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych*. Zniżka ta może być stosowana *tylko na indywidualne podania* płatników, po uprzedniem stwierdzeniu niewątpliwego charakteru handlu hurtowego przez naczelników urzędów skarbowych, których jednocześnie upoważnia się ograniczać egzekucję do wysokości kwot podatku, przypadających w myśl wniosków, przesłanych Izbie Skarbowej.

Zniżony na zasadzie niniejszego podatek za r. 1926 nie może być jednak niższy od wymiaru za cały rok 1925 (treść okólnika przytoczona z „Przeglądu Skarbowego" Nr. 6, 1927 r., str. 183 i 184).

Ale zasadniczo jednak w wypadkach braku prawidłowych ksiąg handlowych, względnie w razie stwierdzenia nieprawidłowego sporządzenia wykazów towarów, podlegających ulgowym stawkom podatkowym, przedsiębiorstwo utraci prawo do korzystania z ulg, a podatek będzie w takim razie obliczony z zastosowaniem normalnej stawki podatkowej w wysokości 2% (art. 7 ustawy, ustęp pierwszy) do całego osiągniętego ze sprzedaży hurtowej obrotu. Wymaga tego ustęp piąty §-u 78 rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu do ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 82 poz. 560 z 1925 r.), który to ustęp piąty ma na względzie nieprawidłowości, zachodzące przy sprzedaży hurtowej.

To też nawiązując do definicji hurtowej sprzedaży dla celów wymiaru podatku od obrotu (art. 7) wyjaśnić należy, że za sprzedaż hurtową uważa się zbyt wszelkiego rodzaju towarów wyłącznie kupcom i przemysłowcom (n. b. dla dalszej przeróbki lub odsprzedaży), zaś przedsiębiorstwom państwowym i komunalnym nietylko dla dalszej przeróbki lub odsprzedaży, lecz również i dla eksploatacji.

Jeżeli więc np. gmina miejska zakupi szyny tramwajowe dla eksploatacji kolei elektrycznej, to aczkolwiek szyn tych dalej nie odsprzedaje ani też nie przerabia, to jednak nie można tej

gminy w tym wypadku uznać za konsumenta, lecz taką tranzakcję uważa się za sprzedaż hurtową.

W końcu omówić należy dwa wyjaśnienia okólnika ministerjalnego z 29 marca r. b., mające ze sobą ścisły związek. Pierwsze wyjaśnienie brzmi: owoce pochodzenia krajowego, woda sodowa, oraz inne bezalkoholowe napoje chłodzące korzystają z ulgowych stawek podatkowych, *o ile są sprzedawane w zakładach handlu* towarowego *do spożycia poza* obrębem zakładu.

Wyjaśnienie zaś drugie opiewa: zauważa się również, że restauracje, kawiarnie, mleczarnie i t. p. zakłady gastronomiczne opłacają $2^0/_0$-ową stawkę nietylko od artykułów, spożywanych na miejscu, lecz również od artykułów spożywczych pierwszej potrzeby, sprzedawanych do spożycia poza obrębem lokalu— o ile nie posiadają odrębnego świadectwa przemysłowego na handel towarowy.

Obadwa przytoczone wyjaśnienia okólnika zmierzają do ścisłego rozgraniczenia pojęć: przedsiębiorstwa prowadzącego handel towarowy (rozdział I część II A taryfy, zał. do art. 23), zakładu gastronomicznego (rozdział VII część II A tejże taryfy), oraz zakładu dla sprzedaży napojów chłodzących (rozdział IX części II A taryfy). Na pierwszy rzut oka wątpliwości tutaj żadnej niema, decyduje bowiem w sprawie niniejszej części II-ga A taryfy, załączonej do art. 23 ustawy o podatku przemysłowym; część zaś II-ga A taryfy zawiera klasyfikację odrębnych przedsiębiorstw handlowych, które w konsekwencji poczytywać należy zgodnie z art. 11 ustawy o pod. przemysłowym za oddzielne zakłady handlowe.

Gdy jednak weźmiemy pod uwagę, że: 1) państwowemu podatkowi przemysłowemu podlegają wszystkie handlowe przedsiębiorstwa (art. 1 ustawy), 2) podatek przemysłowy pobiera się od wszystkich przedsiębiorstw i zajęć zasadniczo w dwojakiej postaci, a) w formie świadectw przemysłowych, b) w postaci podatku od obrotu (art. 6), 3) w stosunku do zniżonych stawek podatkowych, jak zresztą i podwyższonych obowiązuje interpretacja ścieśniająca z uwagi na enumeratywną formę art. siódmego ustawy, 4) świadectwa przemysłowe winny być wykupywane przez przedsiębiorstwa handlowe *dla każdego przez nie prowadzonego oddzielnego zakładu* (art. 10), 5) art. 11 ustawy za oddzielny zakład handlowy uważać pozwala nietylko całe pomieszczenie, lecz także i *część takiego pomieszczenia*, 6) że jednak z drugiej strony część II A taryfy w swym rozdziale I-szym zawierającym podział przedsiębiorstw, prowadzących handel to-

warowy, na kategorje, dopuszcza zasadniczo sprzedaż wszelkiego rodzaju towarów w jednem przedsiębiorstwie, podkreślając to ustawicznie, 7) a ponadto niczem nieusprawiedliwione byłoby stawianie jakichkolwiek zapór, powstaniu skombinowanych form działalności handlowej, przekraczających ramy klasyfikacyjne część II-giej taryfy, to wówczas nie powinno nas dziwić wydanie przytoczonych wyjaśnień okólnika, zwłaszcza wobec niebezpieczeństwa różnorakiej interpretacji ustawy przez niższe władze skarbowe.

Lecz zarazem wyjaśnienia te mogą stanowić podstawę przy rozstrzyganiu zbliżonych wątpliwości. Chodziłoby mianowicie o przeprowadzenie konsekwentne zasady, którąby uniemożliwiła zamaskowaną defraudację podatkową, ulegalizowaną pozornym brakiem kolizji z wymaganiami ustawy o podatku przemysłowym, a występującą w postaci częściowej, lub całkowitej modyfikacji charakteru przedsiębiorstwa.

I tak np. w chwili obecnej, gdy kawiarnia przeistacza się częściowo w sklep spożywczy, sprzedając „na wynos", może ona zgodnie z okólnikiem opłacać dwie różne stawki (2⁰/₀ i 1⁰/₀) podatku od dwu obrotów pod warunkiem jednak posiadania odrębnego patentu na handel towarowy. Skarb Państwa nie jest narażony na straty, a sąsiedni sklep spożywczy na przemożną konkurencję.

Naogół więc przekroczenie przez dane przedsiębiorstwo, korzystające ze stawki ulgowej podatku od obrotu, ram działalności, zakreślonej mu przez posiadane świadectwo przemysłowe, powinno pociągać za sobą obowiązek zrzeczenia się tej stawki ulgowej pod sankcją karną względnie obowiązek wykupienia drugiego świadectwa przemysłowego przy jednoczesnem zachowaniu ulgowej stawki od części obrotu.

Zasada taka winna być zrealizowana, gdyż dopóki jej nie będzie, to typy przedsiębiorstw, ze stawek ulgowych nie korzystające, usiłować mogą z powodzeniem przedzierzgać się w typy przedsiębiorstw, do ulg uprawnione.

Takie fikcyjne przeistaczanie się przedsiębiorstw (np. przedsiębiorstwo, prowadzące handel towarowy artykułami, korzystającemi z ulgowej stawki, prowadzi zarazem handel towarami, ulgowej stawki pozbawionemi, a w zeznaniu o obrocie fakt ten ukrywa — rzecz trudna do ustalenia) naraża Skarb Państwa na nieobliczalne wprost straty, a ponadto podkopać może zupełnie egzystencję gospodarczą lojalnych względem Skarbu Państwa przedsiębiorstw, rozwijających swoją działalność handlową,

czy przemysłową jedynie w ramach swego świadectwa przemysłowego.

Niesumienni podatnicy mają ponadto możność uzyskiwania niejako premji właśnie z tytułu swej nielojalności; przy osłabionej powojennej moralności podatkowej ten stan rzeczy domaga się rychłej zmiany.

PROJEKT USTAWY O URZĄDZENIU OBROŃCÓW SĄDOWYCH W RZECZYPOSPOLITEJ.

IZBY I RADY OBROŃCÓW SĄDOWYCH.

§ 37.

Zwierzchnim organem obrońców sądowych jest Rada Naczelna obrońców sądowych.

Do zakresu jej działania należy:

a) przedstawicielstwo interesów obr. sąd. i czuwanie nad jej honorem i powagą,

b) wykładnia przepisów niniejszego statutu, obowiązująca Izby i Rady obr. sąd.,

c) ustalanie zasad etyki zawodowej,

d) wydawanie regulaminów dla siebie i dla Izb i Rad obr. sąd.,

e) nadzór nad Izbami i Radami obr. sąd.,

f) rozpoznawanie w drodze instancji lub w drodze nadzoru uchwał i zarządzeń Izb i Rad obr. sąd. oraz uchwał i wyroków w sprawach dyscyplinarnych,

g) prowadzenie listy obr. sąd. i przesyłanie tej listy corocznie w kwietniu Ministrowi Sprawiedliwości wraz ze składem Rad obr. sąd. i Radv Naczelnej; niezależnie od tego o każdej zmianie w ciągu roku Rada naczelna bezzwłocznie zawiadamia Ministra Sprawiedliwości.

Siedzibą Rady Naczelnej jest stołeczne miasto Warszawa.

§ 38.

Rada Naczelna składa się z delegatów Izb obr. sąd. Izby obr. sąd. wybierają po trzech delegatów — zastępców.

Delegatem nie może być wybrany członek Rady obr. sąd. Mandaty trwają dwa lata. Corocznie ustępuje połowa człon-

ków Rady Naczelnej: w pierwszym roku przez losowanie, następnie według starszeństwa wyboru. Ustępujący członkowie mogą być wybrani ponownie po upływie roku.

Do prawomocności uchwał Rady naczelnej potrzebną jest obecność więcej niż połowy członków.

Rada naczelna wybiera co rok z pośród siebie, większością, drogą tajnego głosowania prezesa i jego zastępcę, sekretarza i skarbnika.

§ 39.

Rada Naczelna wybiera z pośród siebie corocznie wydział wykonawczy, którego skład i zakres działania określi regulamin.

§ 40.

Rada Naczelna wybiera corocznie ze swego łona sąd dyscyplinarny drugiej instancji, złożony z pięciu członków i dwóch zastępców.

§ 41.

Uchwały Rady Naczelnej i Wydziału Wykonawczego zapadają większością głosów obecnych. W razie równości głosów — rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 42.

Rada Naczelna ustala swój budżet i określa udział Rad miejscowych w wydatkach.

§ 43.

W razie gdyby Rada obr. sąd. obowiązków swoich nie wykonywała lub wykraczała przeciw ustawie, władną jest Rada Naczelna sprzeczne z ustawą zarządzenie lub uchwałę Rady obr. sąd. znieść, względnie zastosować odpowiednie środki zaradcze, a nawet rozwiązać Radę obr. sąd. i rozpisać natychmiastowe wybory z terminem dwutygodniowym, polecając czasowe pełnienie obowiązków Rady obr. sąd. wskazanym przez siebie delegatom.

Jeżeli Rada Naczelna nie przedsiębierze środków zaradczych, sama wykracza przeciw ustawie lub funkcjonować przestanie — władny jest Minister Sprawiedliwości, po bezskutecznem wezwaniu, sprzeczne z ustawą zarządzenie lub uchwałę Rady miejscowej lub Rady Naczelnej znieść, a Rada Ministrów, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, w wyjątkowych wypadkach, Radę miejscową lub Radę Naczelną rozwiązać, z natychmiasto-

wem zarządzeniem nowych wyborów z terminem dwumiesięcznym, tymczasowe zaś pełnienie funkcji Rady Naczelnej powierzyć Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie, a Rady obr. sąd. — właściwemu Sądowi Okręgowemu.

NOWOŚCI USTAWODAWCZE.

Prawo przemysłowe.

Prawo przemysłowe świat ujrzało w formie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 53 z 15.6. 27). Całość składa się z dziesięciu działów (1. Postanowienia zasadnicze, 2. Przemysł ze stałą siedzibą, 3. Przemysł okrężny, 4. Targi gminne, 5. Korporacje i związki korporacyj, 6. Uczniowie przemysłowi, 7. Postanowienia karne, 8. Władze przemysłowe, 9. Rzemiosło, 10. Postanowienia przejściowe i końcowe).

Za przemysł uważa się wszelkie zatrudnienia zarobkowe lub przedsiębiorstwo, wykonywane samoistnie, zarobkowo lub przedsiębiorstwo, wykonywane samoistnie i zawodowo, bez względu na to, czy jest ono wytwarzające, handlowe lub usługowe. Nie jest jednak przemysłem rolnictwo, ogrodnictwo, leśnictwo, rybołóstwo, łowiectwo, górnictwo, kolejnictwo, przedsiębiorstwa emigracyjne, zakłady elektryczne, zakłady naukowe, zakłady lecznicze, banki, praca zawodowa adwokatów,—obrońców sądowych,—notarjuszy, lekarzy, farmaceutów, dentystów, techników dentystycznych, apteki, laboratorja bakterjologiczne, przemysł domowy, pośrednictwo pracy, biura próśb i podań (wyliczenie nie jest zupełne).

Prowadzenie przemysłu jest wolne i dozwolone każdemu. Prawo prowadzenia przemysłu nabyte na podstawie dotychczasowych przepisów pozostaje w mocy.

Kto rozpoczyna prowadzenie przemysłu ze stałą siedzibą winien donieść władzy przemysłowej pierwszej instancji swoje personalja, rodzaj przemysłu, miejsce jego prowadzenia i firmę. Koncesji wymaga przedsiębiorstwo instalacji wodociągowych, gazowych, elektrycznych, kominiarstwo, wyrób i sprzedaż materjałów i przedmiotów pyrotechnicznych, wybuchowych, broni i amunicji, statków powietrznych, przemysł gospodni, handel starzyzną, przemysł zastawniczy, sale licytacyjne. Odmówić kon-

cesji można z uwagi na interes publiczny po zaopinjowaniu władzy właściwej przemysłowej.

Zakładami przemysłowemi są zarówno budowle, lokale jak wszelkie inne miejsca, służące stale do prowadzenia przemysłu i to bez względu na to czy są w tym celu zaopatrzone w maszyny, albo specjalne urządzenia. Dla urządzenia zakładu przemysłowego jest wymagane zatwierdzenie projektu urządzenia przez władze I instancji. Wymagają jednak zatwierdzenia władzy przemysłowej wojewódzkiej bielniki i farbiarnie tkanin, sortownie gałganów i starzyzny, wapienniki huty, wytwórnie ceraty, warzelnie asfaltu, smoły, gazownie, wytwórnie nawozów sztucznych, laboratorja chemiczne, wytwórnie celulozy, wytwórnie tapet, rzeźnie garbarnie (wyliczenie nie jest zupełne).

Uprawniony do prowadzenia przemysłu wytwórczego ma prawo bez specjalnego zgłoszenia wykonywać wszelkie prace potrzebne do zupełnego wykończenia i sprzedaży własnych wyrobów sprzedawać wyroby danego rodzaju przemysłu także cudzej produkcji. Przemysłowiec ma prawo nawet sposobem okrężnym osobiście lub przez swych pracowników zbierać zamówienia na swe towary i skupywać towary u kupców i wytwórców.

Za przemysł okrężny uważa się sprzedaż towarów, skupywanie w celu odsprzedaży nie u kupców lub nie w sklepie, drobne świadczenia natury przemysłowej (drutowanie naczyń, ostrzenie noży). Wzbroniony jest obrót w przemyśle okrężnym napojami alkoholowemi, drogiemi kamieniami i kruszcami, kartami do gry, papierami wartościowemi, środkami leczniczemi, starem ubraniem, obuwiem, bielizną, pościelą i włosami ludzkiemi.

Prowadzącemu handel okrężny nie wolno przy sprzedaży na raty, zastrzegać prawa odstąpienia od umowy, nie wolno sprzedawać sposobem przetargu lub losowania. Nie wolno wchodzić bez pozwolenia celem prowadzeniu przemysłu okrężnego do prywatnych mieszkań a po zachodzie słońca do obcych domów i zagród.

Na targach małych tygodniowych obrót ogranicza się do płodów surowych przyrody, mniejszych zwierząt domowych, artykułów żywnościowych, naczyń gospodarczych, ubocznej wytwórczości okolicznej ludności.

Targi wielkie (powiatowe, wojewódzkie, odpustowe, kiermasze i jarmarki) poza przedmiotami targów małych obejmują wszystkie przedmioty wolnego obrotu. Nabyte uprawnienia targowe zostają w mocy.

Celem pielęgnowania ducha łączności oraz utrzymywania i podnoszenia jedności zawodowej członków, tworzy się korpo-

racje, posiadające własne statuty, zatwierdzone przez władze przemysłowe drugiej instancji. Sprawami korporacji zawiadują zebranie i zarząd korporacji. Członkowie zarządu oraz mężowie zaufania spełniają swe funkcje bezpłatnie o ile statut nie stanowi inaczej. W korporacjach, liczących więcej niż 500 członków, można zamiast walnego zebrania zwoływać zebrania delegatów. Zarząd korporacji składa się ze starszego, podstarszego i innych członków zarządu. Zarządowi przysługuje prawo nakładania kar porządkowych (nagany i do 10 zł. grzywny) korporacje mogą łączyć się we związki.

Przemysłowcom może władza przemysłowa zabranić trzymania uczniów przemysłowych (z powodu wad umysłowych, fizycznych, z powodu skazania). Warunki nauczania winny być ustalone umową pisemną. Umowę można jednostronnie rozwiązać w ciągu 3-ch tygodni, a umowy wyznaczające dłuższy niż 3 miesięczny okres próby są nieważne. W razie prawidłowego ukończenia nauki pryncypał winien w ciągu 8 dni wydać świadectwo.

Za naruszenie prawa przemysłowego grozi: 1) upomnienie, 2) grzywna do 1000 złotych, 3) areszt do 14 dni. W stosunku do rzeczoznawców tylko ostatnie 2 kary, a w stosunku do uczniów przemysłowych upomnienie i grzywna do 100 złotych.

Władze administracyjne są zarazem władzami przemysłowemi (starostowie, wojewodowie). Od orzeczeń karnych władzy przemysłowej I instancji można w ciągu 7 dni od dnia doręczenia wnieść w ręce tej władzy żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju).

Prawo przemysłowe dotyczy również rzemiosł. Dla prowadzenia samoistnego rzemiosła należy mieć tytuł mistrza (majstra), lub jego równoważnik. W zasadzie absolwenci szkół technicznych i szkół sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego po odpowiedniej praktyce będą uważani za posiadających uzdolnienie zawodowe do prowadzenia przemysłu rzemieślniczego.

Na nauki przyjmować może terminatorów tylko mistrz. Czas nauki (termin) trwać winien zasadniczo 3 lata. Tytuł „mistrz" lub „majster" łącznie z nazwą rzemiosła ma prawo używać tylko ten rzemieślnik, który złożył egzamin mistrzowski. Rzemieślnicy, którzy już na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów uzyskali prawo do tytułu „mistrza", mistrz cechowy", „egzaminowany majster" zachowują nadal ten tytuł i mają prawo używać tytułu „mistrz" lub „majster", łącznie z nazwą danego rzemiosła.

Prowadzący samoistne rzemiosło mogą zrzeszać się na zasadzie niniejszego rozporządzenia w wolne cechy.

W okresie pięcioletnim po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia należy uważać za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła zaświadczenie urzędu gminnego stwierdzające, że odnośna osoba pracowała u rzemieślnika prowadzącego samoistnie dane rzemiosło bezpośrednio przed zgłoszeniem przez lat pięć.

Wykonywanie praktyki dentystycznej

Prakyka lekarsko-dentystyczna polegająca na wykonywaniu wszelkich zabiegów lekarsko-techniczno-dentystycznych, mogą się zajmować osoby, które są obywatelami Państwa Polskiego, posiadają dyplom lekarski, wydany lub uznany przez jeden z polskich uniwersytetów państwowych lub dyplom lekarsko-dentystyczny, wydany lub uznany przez Państwowy Instytut Dentystyczny, odbyły jednoroczną praktykę przygotowawczą w czasie trwania studjów lub po ich ukończeniu.

Pozatem zajmować się mogą praktyką lekarską obywatele Państwa Polskiego, posiadający dyplomy lekarskie, wyszczególnione w p. 1, 2, 3, 4, art. 2 z 2 grudnia 1921 r. w przedm. wyk. prakt. lek. w P. P. (Dz. U. R. P. Nr. 105 poz. 762) lekarze dentyści, którzy posiadają dyplomy wydane przez uniwersytety b. Ces. Ros. przed 27.XI.1917, lek.-dent, którzy uzyskali aprobatę uprawniającą do wykon. praktyki lekarsko-dentystycznej w Państwie Niem. przed 27.XII.1918, osoby posiadające aprobatę na stopień lekarza dentysty w Państwie Niem. i wykonywujące praktykę lek.-dent. od 1.I 1922 do 15.VI 1927 r. na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego, osoby posiadające aprob. na stopień lek.-dent. wydaną przez kom. egzamin. w b. Gen. Gub. Warsz. w latach 1916, 1917 i 1918, osoby posiad. świadectwo z ukończenia szkół lek. dent. pod pewnemi warunkami, dentyści posiadający dyplomy Uniw. b. Ces. Ros. Wojennej Akademji Lekarskiej w Petersburgu, Żeńskiego Instytutu Medycznego w Petersburgu wydane przed 27.XI.1917 r.

Osobom, które posiadają prawo wykonywania praktyki lekarsko-dent. służy prawo do używania tytułu „lekarza-dentysty".

Przed rozpoczęciem praktyki lekarz-dentysta winien się zarejestrować.

Wykonywanie praktyki lekarsko-dentystycznej w dwóch lub więcej miejscach jest wzbronione.

Kierownikami przychodni lekarsko-dentystycznej może być tylko lekarz dentysta, który wykazał się najmniej 3 letnią praktyką.

Wykonywanie czynności techniczno-dentystycznej, przez osoby nieuprawnione do wykonywania praktyki lek. dentystycznej, dozwolone jest wyłącznie pod kierunkiem i na zamówienie lek.-dentysty, osoby te nie mają prawa bezpośredniego stykania się z pacjentami, używania jakichkolwiek ich tytułów, reklamowania się, zamieszczania szyldów, tablic i ogłaszania się, z wyjątkiem ogłaszania się w prasie fachowej.

Przewidziane są 2 odrębne grupy: techników dentystycznych i uprawnionych techników dentystycznych.

Ochrona Rynku Pracy.

Na podstawie art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 4.6.27 (Dz. Ust. Nr. 54 z 18.6.27 poz. 472), Rada Ministrów po stwierdzeniu na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej stanu bezrobocia, zarządza w drodze rozporządzeń stosowanie przepisów niniejszych.

Na obszarach względnie w gałęziach pracy, objętych przepisami powyższemi zarządzeniami, pracodawca może zatrudniać pracownika, nie będącego obywatelem Państwa Polskiego, jedynie po uzyskaniu na to zezwolenia właściwej władzy. Zezwolenia na zatrudnienie pracowników cudzoziemskich udzielane będą, jeżeli władza uzna, że stan wewnętrznego rynku pracy na to pozwala lub, że wymagają tego istotne potrzeby gospodarstwa społecznego, lub, że chodzi o zatrudnienie osób na stanowiskach kierowniczych, wymagających specjalnego zaufania.

Zasada powyższa obwarowana jest różnemi warunkami formalnemi, których przekroczenie karane jest grzywną w ramach 100—10.000 zł. lub aresztem do 6 tygodni.

Dyplomy Uniwersytetu Lubelskiego.

Dyplomy Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Lubelskiego, uzyskane po zdaniu egzaminów w zakresie jednej z następujących grup egzaminacyjnych: 1) filozoficznej, 2) filologji klasycznej, 3) historycznej, 4) polonistycznej, uznaje się za równoważne stopniom naukowym, względnie świadectwom, wymienionym w p. d par. 1 rozp. Min. Wyzn. Rel i Ośw. Publ. z 9.10 1924 r. w sprawie egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich jako warunek dopuszczenia do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich.

Zlecenia Pocztowe w Obrocie Wewnętrznym.

Zlecenie pocztowe służy do ściągnięcia roszczenia pieniężnego za pośrednictwem urzędu pocztowego (także przez agencję pocztową). Zapomocą jednego listu zleceniowego można poruczyć ściągnięcie kwoty do wysokości 1000 zł. a za pomocą P. K. O. do 10.000 zł., weksel do 1000 zł. Zapomocą kartki zleceniowej można poruczyć ściągnięcie kwoty najwyżej 100 zł.

W wypadkach gdy dłużnik odmówi zapłaty sumy dłużnej z wekslu przeznaczonego do protestu, albo gdy dłużnika nie zastano lub gdy go nie można odnaleźć, jego lokalu przemysłowego albo mieszkania, urząd pocztowy dokonywa protestu z powodu niezapłacenia według postanowień prawa wekslowego. W wypadku, gdy dłużnik zapłaci część sumy dłużnej z wekslu przeznaczonego do protestu, urząd pocztowy dokonywa protestu na pozostałą, niezapłaconą część sumy dłużnej. (Dz. Ust. Nr. 60 z 7 lipca 1927 r. poz. 520).

Via Radjo—Warszawa.

Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 24 maja 1927 r. wprowadza w obrocie z Ameryką „via Radjo—Warszawa" nowy rodzaj telegramów prywatnych za zniżoną opłatą pod nazwą „radjotelegramy listowe". Radjotelegramy listowe będą przesyłane ze wszystkich urzędów telegraficznych polskich do urzędu telegraficznego w Warszawie najbliższą odsyłką pocztową z tego zaś urzędu wydawane do New-Jorku drogą radjo, z New-Jorku zaś do miejsca przeznaczenia będą przesyłane: do Bostonu i Washingtonu telegraficznie, do pozostałych zaś miejscowości pocztą. Taki sam sposób przesyłki stosowany będzie w kierunku odwrotnym z Ameryki do Polski (Dz. Ust. Nr. 60 z 7 lipca 1927 poz. 528).

Telegramy o wielokrotnem miejscu przeznaczenia.

Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z 2.6.27 wprowadza telegramy o wielokrotnem miejscu przeznaczenia. Telegramy o wielokrotnem miejscu przeznaczenia są to komunikaty telegraficzne, wydawane za pośrednictwem stacyj radjo-telegraficznych powszechnego w godzinach ściśle ustalonych przez nadawcę w porozumieniu z zarządem telegraficznym kraju nadania i przeznaczone dla określonego grona odbiorców, zamieszkałych w różnych miejscowościach bądź w kraju bądź zagranicą. Odbiorcy otrzymują pomienione telegramy bądź za pośredni-

ctwem stacyj odbiorczych powszechnego użytku, bądź za wiedzą i zgodą zarządu telegraficznego kraju przeznaczenia, bezpośrednio, posługując się własnemi stacjami odbiorczemi.

Telegramy te są nadawane i wydawane bez określania adresu odbiorców. W tekście wolno podawać wiadomości polityczne, handlowe, giełdowe i t. p., nie wolno natomiast podawać wiadomości o charakterze korespondencji osobisto - prywatnej. Pisać wolno językiem jawnym i tajnym (Dz. Ust. Nr. 59 z 2 lipca 1927 poz. 517).

Ochrona Lokatorów.

Wzrost stawki procentowej, wymienionej w art. 6 ust. 1 lit. a) ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów, zawieszony art. 1 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 grudnia 1926 r. w sprawie zmiany postanowień art. 6 ustawy o ochronie lokatorów — do dnia 30.6 27 — zawiesza się na dalszy okres czasu do dnia 31 grudnia 1927 r. i rozpoczyna się ponownie od dnia 1 stycznia 1928 (Dz. Ust. Nr. 58 z 30.6.27 poz. 505).

WOKANDA SPRAW WYZNACZONYCH NA POSIEDZENIE SĄDOWE IZBY PIERWSZEJ SĄDU NAJWYŻSZEGO.

5 sierpnia.

1. Charytyny Fedorukowej-Wasilukowej i in. z Jadwigą Romaniuk.
2. Nadleśnictwa Druskienickiego, p-ko Mojżeszowi i Frydzie Pajginom.
3. Ludwika i Stanisława Lemańskich, p-ko Opiece nad nielet. Stanisławem Kaczorowskim w osob. Wiktora Kosteckiego i Aleks. Bączkowskiego.
4. Andrzeja Sawczuka i innych z Janem Małowskim.
5. Aleksandry Gec, p-ko Eudokji Oniszczukowej.
6. Prochora Dyszkanta, p-ko Pankracemu Dyszkantowi.
7. Bazylego Dombrondrawa, Jana Lawreninka, Firsa Hnatiuka-Skobiuka i innych ze Stefanem Szertniowym i innym.
8. Adolfa Burdziuka z Andrzejem i Janem Dowżykami.
9. Pawła, Teodory i Iwana Marczuków z Sylwestrem i Piotrem Protasiukami, o ziemię.
10. Melanji i Herasima Pikaluków z Zofją Pikaluk.

11. Filipa, Stefanidy, Grzegorza i Prokopa Hrebeńczuków z Włodzimierzem Hrebeńczukiem i in.
12. Heleny i Auksentego Baranów z Włodzimierzem i Aleksandrem Szpakami.
13. Andrzeja i Marji Szerszeniów, p-ko Annie Kulok i Pelagji Pest.
14. Pantalejmona Krotiuka-Cypluka, p-ko Mojsiejowi Krotiukowi-Cyplowi.
15. Grasyldy Twiło i Edmunda Wołodźko.
16. Stanisława Cholawskiego, p-ko Tytusowi Cholawskiemu.
17. Wojciecha Skaczkowskiego z Olgą Izmajłową.
18. Eleazara Wołyńca, p-ko Helenie Humeniuk i in.

Sprawy dn. 10 sierpnia.

1. Sury-Racy Zelechower, p-ko Ignacemu i Irenie małż. Teszner.
2. Hersza Altmana, p-ko Moszkowi Altmanowi i in.
3. Skarbu Państwa, p-ko Nachmanowi Wajnsztajnowi.
4. Dwojry Zomer, p-ko Leonowi Kordowskiemu.
5. Sp. Akc. „W. Fetzner i K. Gamper" z Gwarectwem „Hrabia Renard".
6. Karola Wójcickiego, p-ko Franciszkowi Cegiełkowskiemu.
7. Stanisława Góreckiego z Stefanją Kosińską.
8. Zuzanny Stefaniak, p-ko Marji Soleckiej.
9. Ludwika Szymańskiego z Melanją Kowalewską.
10. Stanisława Wrońskiego z Romanem i Stanisławą małż. Pydzińskiemi i in.
11. Jana Kowalczyka, p-ko Andrzejowi Kowalczykowi i in.
12. Leona Trupindo z Anastazją Bacciarelli.
13. Franciszka Stracha i inn., p-ko Marcinowi Łuszczyńskiemu.
14. Antoniego Czajki z Klemensem Bojakowskim.
15. Adama Drogowskiego, p-ko Herckowi Landau i inn.

Sprawy dnia 11 sierpnia.

1. Firmy „P. Starman z Wolfem Izraelskim.
2. Grzegorza Kalenczuka, p-ko Annie Bojko-Kalenczukowej i inn.
3. Ludwika Ankudowicza z Opieką nad niel. Uliną i Augustyną Ankudowiczównami.
4. Skarbu Państwa z Adamem Strawińskim.
5. Michaliny Piotrowskiej z Hipolitem Korwin-Milewskim.
6. Władysława Skorynki, p-ko Jerzemu Skorynko.
7. Skarbu Państwa, w przedmiocie zawieszenia wniosku hipotecznego.
8. Pawła Ejsymonta, p-ko Antoniemu Ejsmontowi.
9. Tadeusza Dąbrowskiego, p-ko Jakóbowi Bizio.
10. Anny Limanowskiej, p-ko Antoniemu Zacharczoukowi.

11. Anastazji Kot i in. z Akuliną Hłuch.
12. Aleksandra Tomaszewicza z Ignacym Tomaszewiczem.
13. Emilji Kaduszkiewiczówny, p-ko Ludwikowi i Wiktorowi Kaduszkiewiczom.
14. Jakima Szulaka — opiekuna niel. Stefana Iwanienko, p-ko Nikiforowi Ciomikowi.
15. Ksenji Greczyna z Eudokją Fedoruk i in.
16. Aleksandry Ogorodnik i in., p-ko Mikołajowi i Szymonowi Żukom.
17. Srula Chanesa, p-ko Tomaszowi Choronżyczewskiemu.
18. Bazylego Krawca i inn., p-ko Tedorowi Krawcowi.

Sprawy dnia 17 sierpnia.

1. Michała Danielewicza, p-ko Stanisławowi Raczyńskiemu i in.
2 i 3. Lucjana Ceglińskiego z Władysławem Wrzoskiem.
4. Lucjana Ceglińskiego z Janem Arażnym.
5. Genowefy Wajznerowej z Magistratem m. st. Warszawy.
6. Wojciecha Pieńkowskiego i in. z Andrzejem Pieńkowskim.
7. Józefy Kamińskiej z Edwardem Mycielskim-Trojanowskim.
8. Józefy Kamińskiej i inn. z Edwardem Mycielskim-Trojanowskim.
9 i 10. Jana Gajkowskiego z Wójtem gm. Minoga — Stanisławem Strychem,
11. Henryka Cianciary i inn. z Władysławem Hurasem.
12. Firmy „Zjednoczone Zakłady Przem. K. Scheiblera i L. Grohmana, Sp. Akc. w Łodzi" z Elżbietą Królikowską.
13. Magistratu m. Wyśmierzyc z Tomaszem Janem Burakowskim.
14. Leona Kęsika z Aleksandrą Cyfracką.
15. Wawrzyńca Matyszewskiego z Ogółem osady Sieciechów.
16. Franciszka Łochowskiego i in., p-ko Adamowi i Marjannie małż. Zawisza.
17. Anny i Róży Alpern, p-ko Jodesie Nowik.

Sprawy dnia 18 sierpnia.

1. Władysława Jakimowicza, p-ko Bazylemu Pacelinowi.
2. Skarbu Państwa, p-ko Benignie Worywockiej.
3. Katarzyny Dudaniec, p-ko Rozalji i Bronisławowi Zapalskim.
4. Skarbu Państwa z Wandą Radłow.
5. Ignacego Bognanowicza z Józefem Mieszkielem.
6. Stefana Sawoszczyka z Marją i Aleksandrą Sawoszczykównami.
7. Alberta Pekern i in. z Janem Millerem.
8. Józefa Wierzbickiego, p-ko Stanisławowi Wierzbickiemu.
9. Marji Bohdanowiczowej, p-ko Adolfowi i Wiktorowi Hrynkiewiczom.
10. Anny i Zuzanny Jarzewiczówen, p-ko Aleksandrowi Jarzewiczowi.

11. Jana Kwaczeniuka, p-ko Michałowi i Ludwikowi Kwaczeniukom.
12. Dymitra Szerszenia i in., p-ko Antoniemu Szerszeniowi.
13. Agafji Pawłowskiej z Andrzejem i Janem Chrebtowiczami.
14. Józefa Mulicy z Kazimierzem Mulicą.
15. Michała Mańko z Marją Januszkiewiczową.
16. Ignacego Szerszuna z Józefem Rozwadowskim.
17. Aleksandra Milisiuka, p-ko Anastazji Milisiuk i in.
18. Radjona Komli z Janem Ruda.

Sprawy dnia 24 sierpnia.

1. Skarbu Państwa, p-ko Hucie Szklanej „Małosiedliszcze".
2. Kazimierza Adama Gałeckiego, p-ko Zygmuntowi Urbańskiemu.
3. Skarbu Państwa, p-ko Bronisławowi Rydzewskiemu.
4. Skarbu Państwa i in. z Marjanną Jakubowską.
5. Walentego Brzozowskiego, p-ko Annie Nowakowskiej.
6. Tow. Akc. Mirkowskiej fabryki papieru, p-ko Teodorowi Zarembińskiemu.
7. Romany Szczepańskiej z Zofją Sosnowską.
8. Heleny Leonardy Piotrowskiej, p-ko Janowi Piotrowskiemu.
9. Marji Colonna-Czosnowskiej i in. z Anną Zamojską.
10. Ludwika i Leopoldy małż. Wieliczko, p-ko Kazimierzowi Kiełbasińskiemu.
11. Karola Nelsona, p-ko Wincentemu Wiśniewskiemu.
12. Szajndli Hamburger, p-ko Szajdli Pasztein.
13. Powiatowej Kasy Chorych w Sosnowcu z Wawrzyńcem Bednarskim.
14. Franciszka Kuryły z Mikołajem Treslem.
15. Karoliny Sławińskiej z Piotrem Spyłą.
16. Borucha Zylberberga z Władysławem.

25 sierpnia.

1. Ludmiły Malawczyk — Kampioni z Kapitułą Katedralną Łucką-Żytomierską.
2. Michała Paciurkiewicza z Lidją Arafjową.
3. Aleksego Gaszczuka i in. z Nowo-Budowlanem Tow. Akc. w Woroni.
4. Owsieja Rubinsztajna z Kurją Pińską.
5. Nikity Kruka z Sergiejem Krukiem i in.
6. Dmitra Lewczuka, p-ko Stefanidzie Lewczuk.
7. Grzegorza Walentowicza ze Stefanem Stepaniukiem.
8. Józefa Siedlaczka z Wacławem Szormą.
9. Antoniego Gorbacionka i in. z Anną Jankowską i in.
10. Jana Krawczuka-Panasiuka z Ksenją Tokarcową i in.
11. Marcina Łucyka z Prochorem Lewczukiem.

12. Towarzystwa Agrarno-Osadniczego, p-ko Andrzejowi i Julji Kretom i in.
13. Kazimierza Piwowaruna i in. z Aleksandrem Piwowarunem.
14. Jakóba Timofiejewa, p-ko Janowi Dąbrowskiemu.
15. Michała Czerwa z Marją Maszyńską.
16. Terantjego Tokarczuka z Łubowią Gołowiną.
17. Józefa Kozielewskiego, zarządzającego nieruchomym maj. zaginionej bez wieści Anny Stepaniak, p-ko Dymitrowi Stepaniukowi i in.
18. Jana Jabłońskiego i in. z Anastazją Panasiuk.

Sprawy dn. 31 sierpnia.

1. Abrama Łappa ze Szmulem Cyglerem.
2. Marji Thursz i in. ze Skarbem Państwa.
3. Maksymiljana Markierta, p-ko Jeannie i Marcie Lechelt.
4. Feliksa Kołtuna i in. z Joanną Choicką.
5. Jana Potockiego i in. z Józefem Piłatem.
6. Skarbu Państwa, p-ko Katarzynie Kucharskiej i in.
7. Tow. Akc. Zakł. Żyrardow. „Hielle i Ditrich" ze Skarbem Państwa.
8. Zofji Kapusta, p-ko Francusko-Włoskiemu Tow. Kopalń.
9. Jana i Antoniny małż. Balickich i in. z Wojciechem Dońcem i in.
10. Jana Matwija z Katarzyną Dziadosz.
11. Władysława i Henryki małż. Kledzików, p-ko Wulfowi Marmurowi i innym.
12. Anny Grzegorczykowej, p-ko Zofji Staniakowej i in.
13. Marjanny Błaszkiewiczowej z Katarzyną Kurgan.
14. Marjana Duchińskiego z Julją Chmielowską.
15. Ity Moszkowskiej i in. z Różą Starkerówną i in.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Panu Komornikowi z Lublina. W sprawach cywilnych posłowie Sejmu i Senatu nie korzystają z immunitetu i egzekucję można przeprowadzić zgodnie z ogólnemi zasadami ustawy postępowania cywilnego.

M. Rozm. w Kielcach. Karze pozbawienia wolności poddać się należy z rezygnacją. Wszak wszelkie starania pozostały bez skutku skoro sąd prośbę o łaskę pozostawił bez biegu i wyrok skierowano do wykonania. Ponowna prośba o łaskę kierowana do Pana Prezydenta jest beznadziejna ze względu na to, że wcześniej upłynie termin końcowy kary kilku miesięcy więzienia nim zdołanoby złożyć wniosek o łaskę. Nadesłane zaświadczenia odebrać można w każdej chwili.